

EDUCACIÓ PER A LA SALUT

Curs acadèmic	2020-2021	Codi	200415	ECTS	6
Titulació	Grau en Infermeria				
Curs	2n	Període	1r semestre		
Matèria	Bases de la Infermeria				
Caràcter	Obligatòria	Idioma de la docència	Català		
Coordinació assignatura	Helena Roig Ester				
Correu electrònic	helenaroig@euit.fdsll.cat				
Professorat	Helena Roig Ester				

RELLEVÀNCIA EN EL PERFIL FORMATIU

L'Educació per a la Salut és un procés que informa, motiva i ajuda a les persones a millorar el seu estat de salut adoptant i mantenint pràctiques i estils de vida saludables.

Constitueix una de les eines primordials a utilitzar a diferents nivells (individual, grupal o col·lectiu) i en diferents àmbits (escola, famílies, centres laborals, serveis sanitaris...) per millorar el nivell de salut de la població. Es per aquest motiu que l'Educació per a la Salut és un recurs indispensable en el professional de salut.

INTERÈS EN EL PERFIL PROFESSIONAL

Aquesta assignatura capacitarà a l'estudiant a identificar els diferents camps d'actuació del professional d'infermeria dins de l'educació per a la salut així com adquirir coneixements sobre el disseny d'un projecte d'educació per a la salut adaptat a les persones, famílies i grups de la comunitat

RECOMANACIONS PRÈVIES

Es recomana haver realitzat l'assignatura de Ciències Socials i de la Salut, ja que ajudarà al seguiment de l'assignatura d'Educació per a la Salut.

OBJECTIU/S

- Analitzar i valorar les finalitats de l'Educació per a la Salut, les bases teòriques, les diferents concepcions i pràctiques en relació al marc d'intervenció actual.
- Aprendre a dissenyar, construir i avaluar un programa d'intervenció prenent l'Educació per a la Salut com a estratègia bàsica.
- Analitzar i experimentar l'ús de les diferents eines d'Educació per a la Salut.
- Treballar en equip desenvolupant habilitats de treball basades en la participació i aprenentatge cooperatiu

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES – RESULTATS D'APRENTATGE

CE8. Promoure i respectar el dret de participació, informació, autonomia i el consentiment informat en la presa de decisions de les persones ateses, acord amb la forma en que viuen el seu procés de salut – malaltia

CE8.7. Analitzar la importància de la participació en l'educació per a la salut.

CE8.8. Indicar les intervencions per a promoure i respectar el dret de participació, informació, autonomia en la presa de decisions de les persones ateses, d'acord amb la manera en què viuen el seu procés de salut/malaltia.

CE9. Fomentar estils de vida saludables, l'autocura, recolzant el manteniment de conductes preventives i terapèutiques.

CE9.4. Identificar necessitats educatives, dissenyar i avaluar intervencions educatives, orientades al foment dels estils de vida saludables i l'autocura.

CE11. Establir una comunicació eficaç amb pacients, família, grups socials i companys i fomentar l'educació per la salut.

CE11.19. Enumerar i explicar quines són les característiques que demostren l'existència d'una comunicació eficaç i efectiva que afavoreixi l'educació per a la salut.

CE11.22. Identificar les estratègies i intervencions educatives per fomentar els estils de vida saludable

CE11.23. Demostrar una actitud cooperativa amb els diferents membres del grup.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

- CT1.** Analitzar i sintetitzar fenòmens complexos.
- CT2.** Buscar, avaluar, organitzar i mantenir sistemes d'informació.
- CT4.** Expressar-se de forma fluïda, coherent i adequada a les normes establertes, tant de forma oral com per escrit.
- CT5.** Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per a desenvolupar una actitud crítica i reflexiva.
- CT6.** Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball.

COMPETÈNCIES GENERALS

- CG1.** Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en llengües pròpies com en una tercera llengua.
- CG2.** Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- CG3.** Respectar la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions.

CONTINGUTS

UNITAT 1: INTRODUCCIÓ A L'EDUCACIÓ PER A LA SALUT

- Concepte d'Educació per a la salut. Objectius i principis bàsics de l'Educació per a la salut. Àmbits d'actuació de l'educació per a la salut. Agents d'educació per a la salut.
- Concepte de promoció, prevenció de la salut i apoderament.

UNITAT 2: FONAMENTS TEÒRICS DE L'EDUCACIÓ PER A LA SALUT.

- Hàbits i estils de vida.
- Models teòrics relacionats amb el comportament i amb el canvi d'hàbits envers la salut.

UNITAT 3: PROGRAMACIÓ D'UN PROJECTE D'EDUCACIÓ PER A LA SALUT

- Concepte de programa de salut. Fases en la planificació d'un projecte d'educació per a la salut.
- Metodologia emprada en la planificació i desenvolupament d'un programa de salut. Mètode PRECEDE/PROCEDE.
- Concepte d'avaluació.

UNITAT 4: EINES EN EDUCACIÓ PER A LA SALUT

- Mètodes i mitjans utilitzats en educació per a la salut.

ENFOCAMENT METODOLÒGIC

TIPUS	HORES	ECTS	RESULTATS D'APRENTATGE
Dirigides	51,9	2,1	CE8.7, CE8.8, CE9.4, CE11.19, CE11.22, CT1, CT2, CT4
Supervisades	9,6	0,4	CE8.7, CE8.8, CE9.4, CE11.19, CE11.22, CE11.23, CT4, CT6, CG2, CG3
Autònomes	88,5	3,5	CE8.7, CE8.8, CE9.4, CE11.19, CE11.22, CE11.23, CT1, CT2, CT4, CT5, CT6, CG1, CG2, CG3
TOTAL	150,0	6,0	

AVALUACIÓ

Descripció de les activitats d'avaluació:

Aquesta assignatura s'avalua amb:

Lliurament de treball.

Activitat d'aula individuals i/o en grup

Examen escrit pregunta oberta i/o test.

Criteris per aprovar l'assignatura:

Per fer la mitjana ponderada entre les activitats d'avaluació, cal haver tret una nota igual o superior a 5 en l'examen escrit i haver lliurat el treball.

Per aprovar l'assignatura cal obtenir una nota final de l'assignatura igual o superior a 5.

Calendari de les activitats d'avaluació:

Les dates de les diferents proves d'avaluació estan publicades al pla de treball que l'estudiant tindrà disponible al començament de l'assignatura

Revisió de les activitats d'avaluació:

El resultat de les activitats d'avaluació i la data i hora de revisió es publicaran a la plataforma moodle.

Es considera **No Avaluable (NV)** quan l'estudiant no hagi presentat el treball i no hagi realitzat l'examen escrit.

Prova de síntesis:

Per aquells estudiants que estan en situació de segona o més matrícula i hagin passat per totes les proves avaluatives del curs anterior, podran presentar-se a una única prova d'avaluació. Aquesta consisteix en un únic examen tipus test i/o pregunta curta que es realitzarà coincidint amb l'examen final de l'assignatura.

Els estudiants que compleixin els requisits esmentats i escollin aquesta opció ho hauran de comunicar a la coordinadora de l'assignatura com a molt tard un mes abans de la finalització de les classes de l'assignatura.

ACTIVITATS AVALUATIVES

TIPUS D'ACTIVITAT	PES SOBRE LA NOTA (%)	HORES ¹	ECTS	RESULTATS D'APRENTATGE
Lliurament de treballs	40%	0,0	0,0	CE8.7, CE8.8, CE9.4, CE11.19, CE11.22, CE11.23, CT1, CT2, CT4, CT5, CT6, CG1, CG2, CG3 CT4, CT5, CG1, CG2, CG3
Activitats d'aula	10%	0,0	0,0	CE8.8, CE9.4, CE11.19, CT1
Prova escrita	50%	4,0	0,2	CE8.8, CE9.4, CE11.19, CE11.22, CT1,
TOTAL		4,0	0,2	

¹ S'especifica hores **dedicació presencial** de l'estudiantat a l'activitat avaluativa

RECUPERACIÓ

Només es pot optar a recuperar una activitat d'avaluació si aquesta s'ha realitzat prèviament.

La recuperació d'aquesta assignatura consisteix en un únic examen tipus test i/o pregunta curta que englobarà els resultats d'aprenentatge de l'assignatura.

Per poder optar a la recuperació l'estudiant ha d'haver realitzat prèviament l'activitat de treball en equip i la prova escrita.

Els estudiants que optin per prova de síntesi també poden presentar-se a recuperació.

La nota màxima de la/es activitat/s que es recuperin serà un 5.

BIBLIOGRAFIA

Astral L, coord. Como iniciar un proceso de intervención y participación comunitaria desde un centro de salud: de la reflexión a las primeras intervenciones [Internet]. [Citat 21 des 2017]. Barcelona: SemFYC; 2004. Disponible a: <http://www.obsaludasturias.com/obsa/wp-content/uploads/recomendacionesPACAP1.pdf>

Barrio IM, Simón P. ¿Pueden leer los pacientes lo que pretendemos que lean? Un análisis de la legibilidad de materiales escritos de educación para la salud. Atención Primaria [Internet]. 2003 [Citat 21 des 2017]; 31(7):409-14. Disponible a <http://www.elsevier.es/es-revista-atencion-primaria-27-articulo-pueden-leer-los-pacientes-lo-13046952>

Bartholomew LK, Parceli G, Kok G, Gottlieb N. Planning health promotion programs: an intervention mapping approach. San Francisco: Jossey-Bass; 2006.

Bell S, Daskalopoulou M, Rapsomaniki E, George J, Britton A, Bobak Martin et al. Association between clinically recorded alcohol consumption and initial presentation of 12 cardiovascular diseases: population based cohort study using linked health records. BMJ [Internet]. 2017 [Citat 21 des 2017]; 356:j909

Colomer C, Álvarez-Dardet C. Promoción de la salud y cambio social. Barcelona: Masson; 2001.

Costa M, Lòpez E. Educación para la salud: una estratègia para cambiar los estilos de vida. Madrid: Piràmide; 1996.

Cruz Molina M, Fortuna M. Experiencias educativas para la promoción de la salud y la prevención. Barcelona: Alertes; 2003.

Fiuza-Luces C, Garatachea N, Berger Nathan A, Alejandro L. Exercise is the Real Polypill. Physiology .Published 1 September 2013. 28 (5), 330-358.DOI: 10.1152/physiol.00019.2013

Frías A. Salud pública y educación para la salud. Barcelona: Masson; 2000.

García M, Alfonso MT, Cancillo J, Castejón JV. Planificación educativa en ciencias de la salud. Barcelona: Masson; 1995.

Greene WH, Simons-Morton BG. Educación para la salud. México: McGraw-Hill Interamericana; 1988.

Marqués, Fernando; Salvador Sae Rafael Guayta. Métodos y medios en promoción y educación para la salud. Barcelona: UOC; 2004.

Organización Mundial de la Salud. Promoción de la salud: glosario. OMS; 1998.

Organización Mundial de la Salud. Manual sobre educación sanitaria en atención primaria de salud. Ginebra: OMS; 1989.

Perea; R. Promoción y educación para la salud. Tendencias innovadoras. Barcelona: Díaz de Santos; 2009.

Rochon A. Educación para la salud: guía práctica para realizar un proyecto. Barcelona: Masson; 1996.

Romero RE, Pérula de Torres LA, Leiva Cepas F, Fernández García JA, Parras Rejano JM, et al. (2016) Knowledge, Attitudes And Practice Of Primary Care Professionals About the Approach of Alcohol: Preliminary Results [Internet]. J Subst Abuse Alcohol. 2016 [Citad 22 des 2017]; 4(1): 1045. Disponible a: <https://www.jscimedcentral.com/SubstanceAbuse/substanceabuse-4-1045.pdf>

Saez,S., Font, P., Pérez, Marques, F. Promoción y educación para la salud: conceptos, metodología y programas. Lleida: Milenio; 2001

Salleras, L. Educación Sanitaria: principios, métodos y aplicaciones. Madrid: Díaz de Santos; 1990.

Sanchez Moreno A. Enfermería comunitaria 3: actuación en enfermería comunitaria: sistemas y programas de salud. Madrid: McGraw-Hill Interamericana; 2000.

Serrano González MI. La educación para la salud del siglo XXI: comunicación y salud. 2ª ed. Madrid: Díaz de Santos; 2002.

BIBLIOGRAFIA WEB

Alezeia. Asociación de Educación para la salud [Internet]. [Citad 24 abr 2018]. Disponible a: <http://www.alezeia.org/> Cepssalut.

Centre estudis promoció de la salut [Internet]. [Citad 24 abr 2018]. Disponible a: <http://www.cepssalut.org/>

Consorci Sanitari de Barcelona. Agència de Salut Pública[Internet]. [Citad 24 abr 2018]. Disponible a: <http://www.aspb.cat/>

Fundación de Educación Para la Salud. Fundadeps [Internet]. [Citad 24 abr 2018]. Disponible a: <http://www.fundadeps.org>

Infermeria Virtual. Portal de Salud. COIB [Internet]. [Citad 24 abr 2018]. Disponible a : <https://www.infermeravirtual.com/esp>

Institut Català de la Salut. Generalitat de Catalunya. Departament de Salut [Internet]. [Citad 24 abr 2018]. Disponible a: <http://gencat.cat>

SIPES. Portal de Salud. Sistemas de información sobre Promoción y Educación para la Salud [Internet]. [Citad 24 abr 2018]. Disponible a: <http://sipes.msc.es/sipes2/indexAction.do>

UIPES. Unión Internacional de Promoción de la Salud y Educación para la Salud [Internet]. [Citat 24 abr 2018]. Disponible a: <http://www.iuhpe.org/>

Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Departament D'Ensenyament [Internet]. [Citat 24 abr 2018]. Disponible a: <http://www.xtec.cat>